

ELEMENTS D'INTERÈS

Itinerari que ens apropa a excel·lents miradors naturals sobre la vall del Freser, i que ens permet gaudir, gairebé a vol d'ocell, dels contrastos que ens ofereixen els paisatges del Ripollès.

Indrets com el Pla de la Tomba i Sant Pere d'Aüira ens permeten apropar-nos a un tipus de vegetació rocallosa pròpia d'indrets assoleïats amb escàs sòl format. L'itinerari, a més, transcorre travessant diferents comunitats forestals com pinedes, rouredes i un singular alzinar.

Pel que fa al patrimoni cultural, aquest itinerari ens permet apropar-nos a una de les joies del romànic de la comarca, l'església de Sant Pere d'Aüira, encinglerada dalt d'un turó sobre la vall del Freser. També ens permetrà descobrir les tres esglésies parroquials de CampdevànoI, advocdes a sant Cristòfol: la més antiga, la Vella, d'origen romànic (S.XII) i actualment en ruïnes; la coneguda com Sant Cristòfol Vell (S.XVIII), enfilada sobre el poble, al costat del cementiri; i la més recent, i parròquia actual, Sant Cristòfol Nou (any 1890), que és el punt de partida de l'itinerari.

Durant el descens l'itinerari ens permet observar la impactant intervenció de l'ésser humà sobre el medi natural en l'activitat extractiva de les guixeres, situades a l'altra banda de la vall del Merdàs, així com vestigis de l'activitat agrícola de masos, la majoria molt més antics que l'actual vila de CampdevànoI.

RECOMANACIONS

- Convé portar aigua, sobretot a l'estiu, ja que tan sols trobarem una font al final de l'itinerari.
- El temps calculat per a l'itinerari no inclou les parades de descans, de menjar o d'observació.
- És important conèixer la meteorologia. A l'hivern pot nevar i a l'estiu les tempestes de tarda són freqüents.
- El silenci i la roba poc cridanera ajudaran a observar més fàcilment la fauna.
- Recordeu que cal deixar tancats tots els vallets (filats per al bestiar) que travessen l'itinerari.

Xicoira / Pau Ortiz **Pit roig** / Pau Ortiz

1. Punt de referència: Església parroquial de Sant Cristòfol
Distància: 0 m - **Temps:** 0 - **Altura msnm:** 735 m
Descripció: Iniciem l'itinerari a la plaça de l'Església, pujant pel carreró (c/Barri Vista Alegre) que hi ha a la dreta de l'església parroquial. Un cop passat el pont sobre la via del tren agafem el primer carrer a la dreta (amb esglaons) i el seguim en pujada suau.

2. Punt de referència: Cruïlla del Reguer
Distància: 265 m - **Temps:** 0:05 - **Altura msnm:** 758 m
Descripció: Arribem a una cruïlla sobre el mas del Reguer, als afores del poble. Agafem el camí de la dreta, que és de terra. Seguint aquest camí, a la nostra esquerra ens queda una plantació d'avets i més endavant, a la dreta una zona de pastura per a cavalls amb un cobert. El camí travessa els quintans del Reguer, actualment prats de pastura per al bestiar, però antigament camps de conreu dels masos propers a la vila. La vegetació que podem observar és més aviat escassa, amb algun roure aïllat, esbarzers i aranyoners als murs del camí i als límits del camp.

3. Punt de referència: Pista principal
Distància: 715 m - **Temps:** 0:15 - **Altura msnm:** 787 m
Descripció: El camí desemboca en una pista principal, inicialment amb ciment i després de terra. Seguim aquesta pista cap a la dreta i deixem el mas de la Torre i un cobert a la nostra esquerra. Hem de seguir sempre la pista principal.

4. Punt de referència: La Teuleria
Distància: 1.060 m - **Temps:** 0:22 - **Altura msnm:** 786 m
Descripció: Passem pel costat de la Teuleria i deixem a l'esquerra el camí en pujada que porta a can Blasco, just davant nostre. Agafem el camí de terra que baixa i després d'un revolt puja fins a cal Perris, que queda a la nostra dreta. Davant nostre podem veure el gran mas de Molinou sobre la colònia del mateix nom i sota l'ermita de Sant Grau, encinglerada dalt d'un turó. Continuem sempre per la pista principal per entre antigues feixes, roures aïllats i

pins, cada cop més abundants. Passem pel costat de cal Teuler, que queda a la nostra dreta, i uns dos-cents metres més endavant hem d'agafar el camí de terra, just en el punt on la pista principal comença a pujar més fort.

5. Punt de referència: Desviament pista principal
Distància: 2.195 m - **Temps:** 0:45 - **Altura msnm:** 782 m
Descripció: Seguim el camí de terra, força descompost, en la mateixa direcció que portàvem, fins al torrent. Després de passar aquest torrent, un corriol molt desdibuixat, dret i amb moltes roques soltes, que destaquen pel seu color blanc, puja cap a la dreta fins arribar a la carena. Dalt de la carena trobem un doble filat que ens protegeix del talús. La vegetació d'aquesta zona rocallosa està formada per espècies aromàtiques, com la farigola, la sajolida o l'espigol, adaptades a la manca de sòl i a la sequera. Pugem la carena uns 180 metres, i seguim aquest filat fins a trobar un corriol que surt a la dreta, on hi ha un pas que ens permet travessar el filat.

6. Punt de referència: Desviament a la carena
Distància: 2.620 m - **Temps:** 0:53 - **Altura msnm:** 832 m
Descripció: Baixem per aquest corriol a través de la vegetació, formada predominantment per pins, ginebrons, boixos i alguns aurons aïllats; l'ambient és molt humit. El corriol cada cop és més inclinat fins a desembocar, després d'uns revolts, en un camí ample.

7. Punt de referència: Camí ample Torrent
Distància: 2.960 m - **Temps:** 1:00 - **Altura msnm:** 796 m
Descripció: Continuem per aquest camí ample cap a la dreta, que segueix paral·lel al torrent que baixa del Coll de la Batalla. En aquesta zona més obaga abunden enmig de la pineda els fajos, els aurons i un sotabosc espès de boix. Cal estar atents a l'esquerra, al corriol que haurem de prendre per travessar el torrent.

Roureda argelaga / Pau Ortiz **Alzina** / Pau Ortiz

8. Punt de referència: Desviament torrent
Distància: 3.120 m - **Temps:** 1:03 - **Altura msnm:** 777 m
Descripció: Seguim el corriol que en un gir de 180º ens permet crear el torrent. Pugem per l'altra banda del torrent sovint desdibuixat, per entre antigues feixes avui ocupades per pins, fins a trobar un filat que ens barra el pas. En aquest punt, dalt de la carena, destaca un alzinar enmig d'una zona molt rocallosa.

9. Punt de referència: Alzinar d'en Rotllan
Distància: 3.390 m - **Temps:** 1:09 - **Altura msnm:** 805 m
Descripció: Ens trobem a l'alzinar d'en Rotllan. L'alzinar és un bosc adaptat a llocs més eixuts, i per aquest motiu aquest alzinar és excepcional al Ripollès, on els boscos que abunden són els propis de la muntanya humida. Aquest alzinar té dos ambients: la solana, on ens trobem, en què la vegetació és escassa i destaquen espècies adaptades a llocs eixuts, com la farigola o l'argelaga. Més endavant, l'obaga, rica en sotabosc i estrat herbaci, on trobem espècies típiques de la muntanya mitjana humida com la jonça, l'herba blava o la primavera. Creuem el filat i poc després tornem a crear un segon filat. El corriol baixa per l'obaga, a través d'un bosc més humit i espès on encara abunden les alzines, enmig d'una roureda i un sotabosc espès de boix. A la dreta, a l'altra banda del Freser, podem veure la casa de Pernaú i la seva colònia, on destaca una gran bassa, i més endavant el mas d'en Rotllan amb els seus prats de pastura. Seguim el corriol, sovint desdibuixat, sempre en la mateixa direcció, sense fer cas dels altres corriols que hi van a parar.

10. Punt de referència: Clot d'en Rotllan
Distància: 3.365 m - **Temps:** 1:15 - **Altura msnm:** 906 m
Descripció: El corriol desemboca en una zona més neta de vegetació, on hi ha prats pasturats i molts esbarzers i altres espècies arbustives que dificulten el pas. El corriol voreja el clot i puja una mica per un terreny molt rocallós enmig d'una roureda amb pins aïllats. Durant el recorregut altres corriols pugen per la dreta des dels camps. No en fem cas i continuem pel corriol, fins

arribar a una pista forestal ampla, just en un revolt d'aquesta, on desemboca una altra pista, que queda a la nostra dreta i que ve del mas d'en Rotllan.

11. Punt de referència: Pista
Distància: 3.905 m - **Temps:** 1:20 - **Altura msnm:** 828 m
Descripció: Travessem el filat i agafem la pista cap a l'esquerra, que puja de forma suau per l'obaga de la vall. En aquest vessant de la vall, enmig de la pineda, abunden els fajos i els aurons, mentre que a l'altre vessant, a la solana, podem observar que l'espècie única és el pi i més amunt el roure. Uns dos-cents metres més endavant deixem un camí que baixa a la dreta. Nosaltres continuem recte per la pista principal.

12. Punt de referència: Torrent
Distància: 4.730 m - **Temps:** 1:35 - **Altura msnm:** 906 m
Descripció: La pista forestal travessa la riera de Sant Pere d'Aüira, sovint seca, i continua pujant per la pista principal, pel vessant de la solana. Al talús rocallós que ens queda a l'esquerra del camí, abunden argelagues i espècies aromàtiques com la farigola, la sajolida o l'espermallac. Uns sis-cents metres més endavant deixem a l'esquerra una altra pista forestal ampla. Nosaltres continuem recte per la pista principal. Sota del camí, a la dreta, podem observar antigues feixes, actualment ocupades per pins, molts d'ells afectats per la processionària, una malaltia dels pins provocades per unes erugues que hi fan els nius. A mesura que anem pujant, els roures substituïeixen els pins com a espècie predominant.

13. Punt de referència: Desviament Pla de la Tomba
Distància: 5.630 m - **Temps:** 1:50 - **Altura msnm:** 995 m
Descripció: En un revolt de 180º deixem la pista per on anàvem i ens desviem cap al pla de la Tomba. Des d'aquest punt la vista sobre CampdevànoI, el Montseny i les serralades del sud

Cephalanthea longifolia / Pau Ortiz **Flor** / Pau Ortiz

del Ripollès és molt interessant. Per anar al pla de la Tomba hem de seguir un petit corriol a l'esquerra, que puja molt dret tot fent ziga-zagues enmig del bosc i que supera antigues feixes molt malmeses. Aquest corriol sovint pot ser perdedor i per tant cal estar atents als senyals.

14. Punt de referència: Pla de la Tomba
Distància: 5.930 m - **Temps:** 2:00 - **Altura msnm:** 1.048 m
Descripció: Esplanada neta de vegetació en plena carena, que forma un balcó natural sobre la vall del Freser. Des d'aquest mirador privilegiat es pot contemplar al nord el poble del Baell i les muntanyes de la Vall de Ribes. Destaca el Puigmal; a l'est, el Taga, Sant Amand, el pont de la Cabreta i la colònia de l'Herand al fons de la vall; al sud, la vila de CampdevànoI i les serralades del sud del Ripollès amb el massís del Montseny com a teló de fons. Per continuar l'itinerari cal seguir en direcció oest, un corriol entre els roures que en pocs metres ens condueix a una altra esplanada, situada a la dreta, i que conforma un segon balcó natural cap al Pirineu. El corriol continua i es dirigeix cap a l'esquerra, pels Solells de Sant Pere, amb excel·lents vistes cap al sud. A poc a poc, el corriol s'endinsa cada cop més en una roureda i el terreny és més rocallós. El camí passa just pel costat d'una cinglera on podem observar unes balmes interessants, originades per erosió de l'aigua.

15. Punt de referència: Roureda
Distància: 6.575 m - **Temps:** 2:10 - **Altura msnm:** 1.082 m
Descripció: El corriol planeja per la roureda entre antigues feixes de conreu. La roureda és pròpia de d'ambients eixuts, però que necessiten més aigua que els alzinars. Aquest tipus de bosc hauria de ser el més estès en les zones de solana del Ripollès, però a causa de la seva explotació per al carboneig i altres usos forestals, els roures han minvat a favor dels pins. El corriol avança força planer per la roureda, que a poc a poc deixa pas a la pineda. Dins de les espècies del sotabosc abunda el marxívol, l'argelaga i el ginebró. Malgrat que l'arbre predominant en aquest tram és el pi, es comença a observar petits roures en creixement i que en un futur, si l'home no hi intervé, acabaran succeint la pineda actual i retornarà la roureda originària. El corriol desemboca en unes feixes netes de bosc des d'on podem veure, a la nostra esquerra,

l'església de Sant Pere d'Aüira. Sota nostre veiem la pista forestal que abans seguïem i que ara hem de retrobar.

16. Punt de referència: Pista
Distància: 7.325 m - **Temps:** 2:25 - **Altura msnm:** 1.075 m
Descripció: Agafem la pista forestal cap a la dreta fins arribar al coll a tocar l'església de Sant Pere d'Aüira. Al voltant del turó on es troba l'església observem antigues feixes de conreu actualment ocupades per roures i grans boixos. Des del coll estant un corriol, que surt al costat de les runes de l'antiga rectoria, ens condueix en pocs minuts entre el rocam fins a l'església. Gràcies a la seva situació encinglerada dalt d'una carena, podem gaudir les vistes que ens regala vers ponent, amb la vall de Gombrèn, la serra de Montgrony i, tancant l'horitzó, el massís del Pedraforca.

17. Punt de referència: Sant Pere d'Aüira
Distància: 7.775 m - **Temps:** 2:30 - **Altura msnm:** 1.100 m
Descripció: L'església de Sant Pere d'Aüira és una construcció romànica datada al segle XII i que va tenir funcions parroquials fins ben bé el segle XVIII, de la qual depenien els masos propers. Un cop feta la visita i recuperades les forces, baixem seguim els senyals del GR-3 (blanques i vermelles) que surten de darrere l'absis de l'església. El corriol baixa força dret, s'endisa en un bosc de pins, boixos, argelagues i ginebrons, i travessa una pista forestal un parell de cops, el darrer cop just al coll de la Batalla.

18. Punt de referència: Coll de la Batalla
Distància: 8.550 m - **Temps:** 2:42 - **Altura msnm:** 949 m
Descripció: Des del coll de la Batalla hem de seguir els senyals de GR-3, en direcció sud, durant uns cent

Herba blava / Pau Ortiz **Blada** / Pau Ortiz

cinquanta metres de pujada fins a trobar, a mà dreta, un pas per travessar el filat. Deixem els senyals del GR i agafem el corriol que hi ha a l'altra banda del filat i que volta pel vessant oest del puig de la Batalla. La vegetació en aquesta zona és molt humida amb molta molsa, tortellatge i boixos. Malgrat que ens trobem en una pineda, el bosc que correspondria, si l'ésser humà no hagués explotat el bosc originari, hauria de ser una fageda o una roureda humida. Aquest corriol desemboca al final d'una pista de desembosc just després de passar per una petita bassa alimentada per un brollador subterrani. La pista que ara seguim passa per un entorn més assolellat, amb força esbarzers i una pineda amb un sotabosc força net. Cal estar atents ja que deixarem aquesta pista al collet de l'Euga, que identificarem perquè hi ha una cruïlla de pistes.

19. Punt de referència: Collet de l'Euga
Distància: 9.500 m - **Temps:** 3:00 - **Altura msnm:** 983 m
Descripció: Des del collet de l'Euga estant deixem la pista que seguïem i que continua cap a la dreta, així com deixem també una pista de desembosc que surt a l'esquerra, molt embardissada. Nosaltres agafem un petit corriol que surt davant nostre, per sota d'aquesta segona pista. Aquest corriol estret passa entre antigues feixes de conreu abandonades i ara ocupades per pins i esbarzers i ressegueix força planer el clot del Torrent de la Talaia. Poc després de passar un pas d'home (pas per travessar un filat) el corriol desemboca al final d'una pista ampla de desembosc. Seguim de baixada aquesta pista, força descomposta i amb esbarzers als marges, fins arribar a un indret força obert on la pista fa un revolt tancat cap a l'esquerra. En aquest punt cal agafar un corriol que surt davant nostre i que s'endinsa al bosc en forta baixada.

20. Punt de referència: Desviament la Vella
Distància: 10.800 m - **Temps:** 3:23 - **Altura msnm:** 897 m
Descripció: Agafem aquest petit corriol que, a través del bosc, baixa ràpidament fins arribar les antigues feixes, actualment prats de pastura, amb molt poca vegetació fora d'argelagues, petits roures i pins dispersos. Davant nostre podem veure les ruïnes de l'antiga església romànica

de Sant Cristòfol, més coneguda com la Vella. Baixem a través dels prats i passem per les runes de l'antic mas del Callis, cobertes de vegetació i difícils de localitzar. Arribem a una pista herbada que ens permetrà apropar-nos, pel mig dels prats coberts d'aranyoners i argelagues, fins a les ruïnes de l'antiga església.

21. Punt de referència: La Vella
Distància: 11.150 m - **Temps:** 3:30 - **Altura msnm:** 854 m
Descripció: Aquesta església, coneguda com "La Vella", va ser la primera parròquia de l'antic nucli de CampdevànoI. Es troba situada dalt d'un turó i era de construcció romànica, datada entre els segles IX i XII. Va ser utilitzada com a parròquia fins al segle XVIII. Poc després es va anar abandonant i, a poc a poc, s'anà enderrocant. Durant la Guerra Civil (1936-39) es va utilitzar com a polvorí i l'any 1939 una explosió va destruir l'absis romànic que era l'únic element que restava de l'església original. Per continuar l'itinerari reculem fins agafar la pista herbada per on hem vingut i la seguim cap a la dreta cent cinquanta metres. Baixem cap a la dreta per un corriol que es dibuixa entre els prats i que ens porta en diagonal fins a un corriol que surt entre els arbres. Aquest corriol baixa fins a unes antigues feixes i planeja fins a la font de Puigcorber, al torrent de les Coronetes. Durant el camí, davant nostre podem veure el mas de Puigcorber.

22. Punt de referència: Font de Puigcorber
Distància: 11.685 m - **Temps:** 3:40 - **Altura msnm:** 842 m
Descripció: A l'altra banda del torrent, gairebé tot l'any sec, trobem un camí ample amb murs de contenció molt ben construïts. Seguim aquest camí'ed, entre feixes de conreu, avui prats de pastura, fins a trobar-nos la pista que porta al mas, just després de passar un filat. Agafem aquesta pista cap a l'esquerra i poc després deixem a la dreta el camí d'accés a la casa.

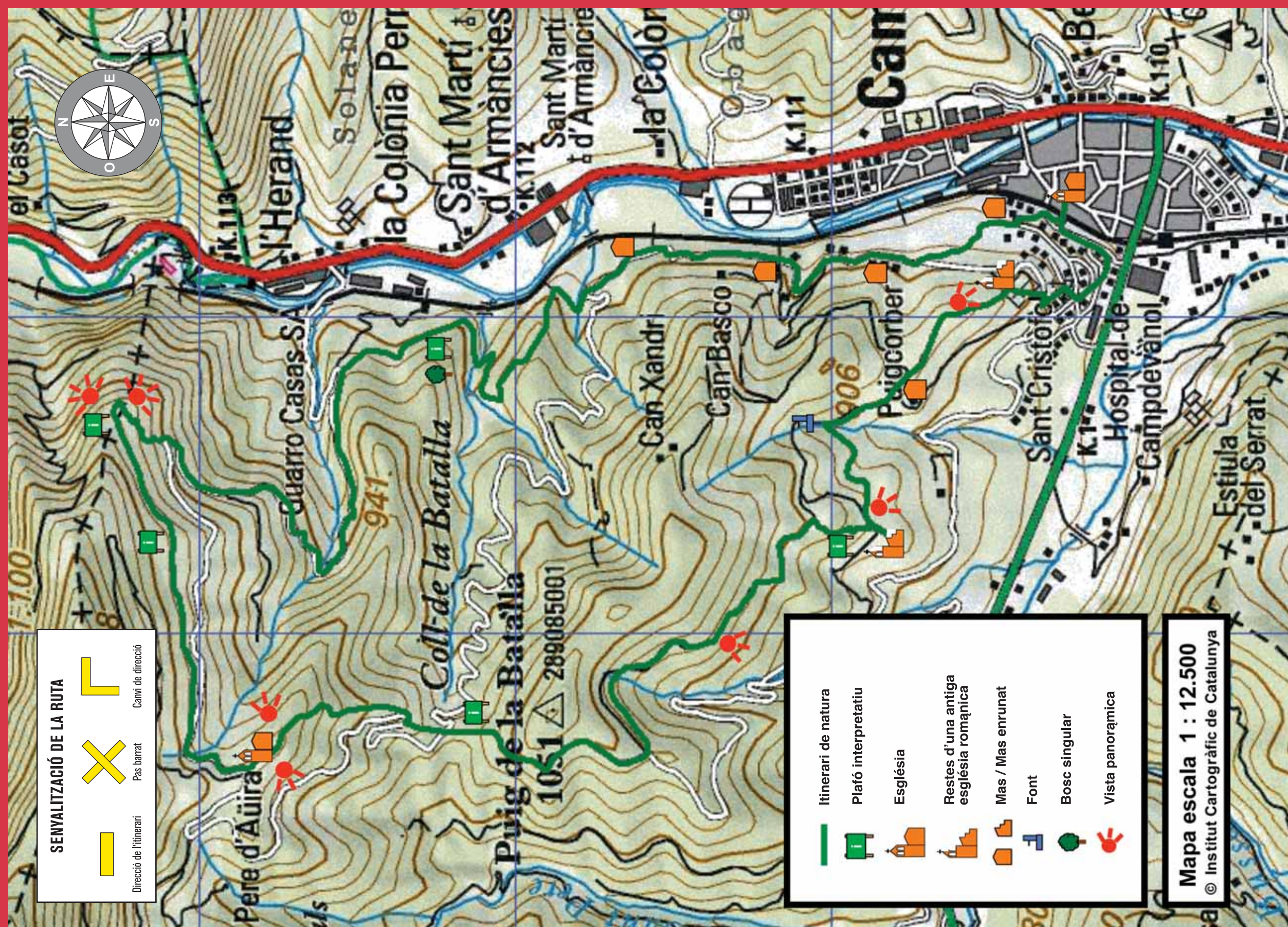

Llargandaix mudant / Pau Ortiz

23. Punt de referència: Puigcorber
Distància: 11.950 m - **Temps:** 3:45 - **Altura msnm:** 837 m
Descripció: Poc més amunt del mas ens trobem amb una bifurcació de camins, tots dos tancats amb filats per al bestiar. Nosaltres agafem el camí de la dreta que ens porta, tot travessant prats de pastura i un petit bosc de roures al final, fins als quintans de Puigcorber.

24. Punt de referència: Quintans de Puigcorber
Distància: 12.260 m - **Temps:** 3:50 - **Altura msnm:** 850 m
Descripció: Arribem als quintans de Puigcorber just on el camí fa una corba tancada. En aquest punt deixem el camí i anem cap a la dreta, on retrobem els senyals del GR-3 que baixen del coll de la Batalla. Seguim aquests senyals que ens porten a un espai obert dalt de la carena. Des d'aquest punt davant nostre podem veure, a l'altra banda del riu Merdàs, les Guixeres, una antiga pedrera de guix que es va explotar a començaments del segle XX i que actualment s'utilitza com a dipòsit de runes. Continuem baixant seguint els senyals del GR, tot passant per sota de la Creu, que ens queda a la nostra esquerra. Sota nostre tenim una vista panoràmica de tota la vila de CampdevànoI amb l'església de Sant Cristòfol Vell en primer terme. Aquesta església havia estat l'antiga parroquial de CampdevànoI, des de 1701, any que va substituir "la Vella", fins al 1885, quan es va construir l'església actual a baix, a la vila. Continuem baixant fins arribar a l'església, just després de passar un nou filat.

25. Punt de referència: Sant Cristòfol Vell
Distància: 12.675 m - **Temps:** 4:00 - **Altura msnm:** 818 m
Descripció: El camí passa per sota la rectoria per un túnel i baixa al costat del mur del cementiri, fins a trobar-se amb el carrer que ve de la vila. Baixem cap a la dreta per aquest carrer i poc després baixem pel primer carrer a l'esquerra, de la Batllia, que passa per sota del dipòsit d'aigua. Agafem el carrer següent a la dreta, el carrer Torrentí, i poc després de la carretera de Vista Alegre cap a l'esquerra. Seguim aquest carrer principal, sempre de baixada, fins al carrer del Reguer, que seguim cap a l'esquerra i que fa una mica de pujada. Davant nostre tenim l'església parroquial, també coneguda com Sant Cristòfol Nou, ja que es tracta

de la darrera església construïda i que va substituir les anteriors. Continuem pel carrer del Reguer fins a trobar un carreró a la dreta, on ens crida l'atenció la presència d'un banc sota un gran noguer. Baixem per aquest carrer costerut, ajudats per uns esglaons, i en pocs minuts ens conduïm, un cop passada la via del tren, fins a l'església parroquial, punt d'inici de l'itinerari.

26. Punt de referència: Església parroquial de Sant Cristòfol
Distància: 13,500 m - **Temps:** 4:15 - **Altura msnm:** 735 m
Descripció: Final de l'itinerari.

*Text: Alter Centre d'Educació Ambiental
 Agraïm la col·laboració al G.E.C (Centre Excursionista de Campdevànol).*

Sant Amanç

Sant Pere d'Aüira / Miquel Serrador

Pendent de l'itinerari de Sant Pere d'Aüira

CAMPDEVÀNOL
 El jardí del Pirineu

Plaça Anselm Clavé, 1
 Tel. 972 73 00 19
 www.campdevanol.org
 turisme@campdevanol.org
 CAMPDEVÀNOL

Diputació de Girona

Obra Social "la Caixa"

Itinerari de natura de Sant Pere d'Aüira

Dificultat: Mitjana-baixa - Longitud: 13,5 Km - Desnivell: + 365 m - 365 m - Temps aproximat: 4,15 h

CAMPDEVÀNOL
 El jardí del Pirineu